

WELZIJN MIDDELBURG

Verslag webinar-serie met Lucas Meijs - deel 1 - 24 september 2020 Hoe ben je voorbereid op grote, onverwachte gebeurtenissen?

Via [deze link](#) kun je de opname van het webinar terugkijken.

Onze gespreksleider tijdens het webinar was onze collega Sacha de Koning.
Deze organisaties deden mee aan het webinar:

Sacha heet alle deelnemers en Lucas Meijs welkom. Lucas is hoogleraar vrijwilligerswerk aan de Rotterdam School of Management – Erasmus Universiteit. Hij stelt zich voor: “Ik ben twee dagen per week bezig met onderwijs, vooral rondom non-profit management en een grote cursus service learning, waarbij we met studenten vrijwilligersorganisaties in Rotterdam helpen. Verder veel onderzoek met een aantal studenten en aio’s, daar kijken we vooral naar het management van vrijwilligersorganisaties. Een aantal mensen kijken naar foundations en vermogensfondsen. Daarnaast mag ik ook voorzitter zijn van de examencommissie.”

Inleiding

Sacha leidt het thema in: grote gebeurtenissen en hoe je je daar als vrijwilligersorganisatie op kunt voorbereiden. In maart tijdens de uitbraak van corona hebben we gezien dat er veel

mensen zijn die graag willen helpen, maar we het aanbod niet altijd direct konden inzetten. In het [inleidende filmpje](#) heeft Lucas verteld dat je als organisatie dat goed kunt voorbereiden met een beetje creativiteit. Sacha vraagt Lucas om voorbeelden.

Lucas: "Bij iedere grote externe gebeurtenis komt die vrijwillige energie op gang, die kun je gewoon voorspellen. Energie steken in werven vrijwilligers moet je niet doen. Je moet energie steken in buiten bij die poort staan, iedereen een hand geven en vragen wat kun jij bij ons doen?. Mooie voorbeelden die we gezien hebben zijn eten bezorgen, tuinieren en boodschappen doen (maar dat kwam wat minder snel op gang omdat het lastig was hoe het betalen hiervan veilig kon verlopen).

Aan de andere kant zie je het vrijwilligerswerk waarbij mensen zichzelf gaan organiseren. Voorbeelden: applaudisseren voor de zorg, [de berenjacht](#). Iemand heeft een idee en gaat het organiseren."

Meer aanbod dan vraag

Als reactie op het voorbeeld dat Sacha schetst van onze belactie in maart - waarbij we meer aanmeldingen van belvrijwilligers hebben mogen ontvangen dan van mensen die graag gebeld wilden worden - geeft Lucas aan dat je je bij een crisis niet zozeer zorgen hoeft te maken over de vraag of die vrijwilligers wel komen, maar meer: komen die vragen wel.

Uniek aan deze crisis was dat mensen met vragen niet meer naar buiten mochten. En zich ook afvroegen: mag ik deze vraag wel stellen, mag iemand dat voor mij doen gezien de maatregelen? Normaal gesproken komt vraagverlegenheid voort uit: wil ik dit aan mijn burens vragen, zou de overheid dit niet moeten doen, is hier niet een beroepskracht voor? Vraagverlegenheid kwam nu voort uit: wat kan iemand dan voor mij doen nu?

De deelnemende organisaties geven aan dat het herkenbaar is: meer aanbod van vrijwilligers dan hulpvragers, bij de start van corona. Franca van Zorgstroom geeft aan dat zij mensen in de wijk actief zijn gaan benaderen en mensen aan elkaar hebben gekoppeld.

Denk vooruit

Als mensen elkaar al van tevoren kenden, dan kwam de hulp gemakkelijker op gang, vertelt Lucas. Als je dus nu wil voorbereiden, zorg dan nu dat mensen al een keer met elkaar gesproken hebben. Maak al een WhatsApp groep of een belcirkel. Zoek uit welke bestaande WhatsApp groepen er al zijn en sluit daarbij aan.

Bonding and bridging – de groepjes mensen die al iets met elkaar hadden, hebben het heel snel op kunnen pakken onderling. Als je erbuiten staat, is het lastig om je te laten helpen, om die hulp te vragen.

We bespreken nog het voorbeeld van de muzikanten die een lege agenda hadden en in zorgcentra hebben opgetreden. Als je goed wil voorbereiden, houd die contacten dan warm en vraag of je hen nu alweer kunt boeken. In november kan het wellicht niet buiten, maar overleg dan nu alvast de alternatieven: misschien is een optreden via Zoom mogelijk. Hoe kun je ervoor zorgen dat het niet plaats- en tijdafankelijk is? Bij het volgende webinar met als thema "Virtueel vrijwilligerswerk" gaan we hier verder op in.

Oplossingen gevonden

Mariska van de Sociale Cliëntenraad Walcheren deelt dat zij vanuit de Cliëntenraad normaal gesproken mensen onder meer helpen met regelingen aanvragen. Toen het inloopsprekkuur door corona niet kon plaatsvinden, zijn zij zo corona proof mogelijk de papieren op gaan halen bij de mensen. "Het blijft fijner om mensen te zien, mensen hebben het ook nodig, maar het blijkt ook dat je veel oplossingen kunt verzinnen."

Lucas: "We werden in maart overvallen door wat niet meer kon, maar het is fascinerend hoeveel we geleerd hebben. We kunnen heel veel met elkaar, op het moment dat we besluiten het gewoon te gaan doen! Hoeveel we bijvoorbeeld met Zoom kunnen doen en hoe snel iedereen dat geleerd heeft!"

Maak het gelijkwaardig

In die relatie hulpgever en hulpvrager, is het belangrijk om je te realiseren dat mensen graag relaties in balans willen houden. De gift, het hulpaanbod, mag niet te groot zijn. Dan zijn mensen bang het niet in gelijke mate terug kunnen doen.

Uit marketingonderzoek blijkt: als je bij een winkel komt en je krijgt iets kleins, dan geven mensen iets meer uit. Als je iets heel groots geeft, lopen mensen weg. Dat kun je doortrekken naar ons werkveld: vrijwilligers bieden te véél aan soms. Bellen aan en zeggen: "Ik zal de komende tijd alle boodschappen voor je doen.". Dat is "smothering love". Doodknuffelen. Dat werkt niet. Dan trekt de andere partij zich terug.

Lucas: "Je kunt hier rekening mee houden door je aanbod kleiner te maken, bijvoorbeeld: "Ik ga zo even boodschappen doen, kan ik iets voor je meenemen?" of: "Ik verveel me, mag ik je hond even meenemen voor een wandeling?". Dan wordt die gift kleiner en gelijkwaardiger.

Vanuit onze rol in het begeleiden van vrijwilligers, kunnen we hen helpen met nadenken over de vraag: hoe kunnen we de relatie gelijk krijgen? We kunnen boekjes of websites maken met voorbeelden van dit soort kleine vragen.

Hulpvragers mogen zich ook realiseren: ik hoef niet meteen iets terug te doen, dit kan ook over 3 weken.

Maak scenario's

Maak scenario's, denk na over:

1. Hoe maak ik die gift kleiner, zodat het wederkeriger wordt?
2. Als het echte primaire werk niet kan, wat kan dan wel?

Als beroepsmuzikanten buiten kunnen spelen, kun je ook in je groep vrijwilligers vragen of zij instrumenten spelen en hen uitnodigen om te komen spelen. Als er veel bloemen bezorgd worden bij het zorgcentrum, vraag vrijwilligers om ze in vazen te komen zetten.

Deelnemende organisaties delen hun ervaringen. Kim van Welzijn Veere deelt dat Burenhulp gewoon door bleef lopen bij de start van corona. Sheena van 's Heeren Loo vertelt over een kaartenactie. Annelies van WVO Zorg vertelde over de deur gesprekken die zij en haar collega's aangingen met mensen die zelfstandig woonden en voor wie veel activiteiten stilvielen. "Hoe is het met u, wat kunnen we voor u betekenen? Daar kwamen soms kleine hulpvragen uit die we samen hebben opgelost."

Ga met elkaar om tafel en vraag je gezamenlijk af: als we weer een grote gebeurtenis meemaken die gepaard gaat met een toestroom van vrijwilligers, wat kunnen we ze dan laten doen? Binnen en buiten ons gebouw?

Kunnen we bijvoorbeeld de oud leden van onze sportvereniging laten helpen door de leden van nu bijvoorbeeld?

En welke activiteiten kun je doen? Bingo kun je ook online doen, bijvoorbeeld via Zoom. Schakel nu vrijwilligers in om dit aan mensen te leren, laat vrijwilligers goede wifi aanleggen. Als er dan mogelijk weer een lockdown komt, ben je voorbereid. Annelies vraagt of de randvoorwaarden van bingo - de gezelligheid en ontmoeting - niet belangrijker zijn dan de bingo zelf. Lucas geeft aan dat er weer een situatie kan komen, waarbij de keuze is: of online bingo, of niks.

Bedenk leuke activiteiten in de buurt met spelletjes, muziek en filmpjes, waar veel mensen aan mee kunnen doen of van mee kunnen genieten zonder dat ze elkaar hoeven te kennen.

Samenvattend, wat is belangrijk:

1. Niet doodknuffelen, maar een klein hulpaanbod doen
2. Bestaande netwerken inzetten
3. Hulpvragers laten zien wat ze kunnen vragen

Communicatie met vrijwilligers

Hoe houd je op een goede manier contact met je (bestaande) vrijwilligers en hoe zorg je dat ze betrokken blijven bij je organisatie?

1. Zorg dat je kunt werken met spontane inloop van vrijwilligers.
2. Zorg dat - ook al bouw je je hele communicatie op "elkaar zien" - je daarnaast een tweede virtuele communicatielijn hebt. Er is geen sportvereniging meer zonder een WhatsApp groep per team, in het bestuur. Ga er maar vanuit dat het gros van de vrijwilligers gewoon kan WhatsAppen.

Richt nu al WhatsApp groepen op, leg uit: straks wordt het misschien weer lastiger, dan is dit een uitkomst. Laten we nu alvast die andere methode van communicatie doen. Zoek vrijwilligers die hierbij willen helpen, die filmpjes maakt over hoe het werkt.

Elodie van Chocolate Lovers geeft aan dat zij nu app groepen per afdeling hebben en nieuwsbrieven per maand om het wel en wee te delen, daarin gebruiken we foto's en interviews met vrijwilligers.

Samenwerking tussen organisaties

Richt nu een team op met mensen uit verschillende organisaties. Denk samen na wat je voor elkaar kunt betekenen. Hoe kan de vrijwillige energie van de ene groep een andere groep helpen? Stel dat de kinderen weer thuis onderwijs gaan krijgen, hoe kunnen we de leerkrachten en de ouders thuis dan helpen bijvoorbeeld?

Hoe kunnen we organisaties met elkaar verbinden?

Lucas noemt het voorbeeld van een samenwerking tussen een tennisvereniging en de scouting, de opruim activiteit vond plaats op een opkomst dag, als de kinderen toch al kwamen. De scouting had een goede activiteit voor de kinderen en kreeg een kleine bijdrage voor het kamp en de tennisvereniging was blij dat het opgeruimd was.

Inloop vrijwilligers

De spontane vrijwilligers die toestromen tijdens een crisis noemen we ook wel inloop vrijwilligers. Bedenk: als morgen iemand komt, wat kunnen we hem of haar dan laten doen? Oefen met NLdoet, dan ben je bezig met scenario's voor inloop vrijwilligers.

Hoe kun je de bekwaamheid van inloop vrijwilligers goed inschatten?

Gezond verstand en vertrouwen is belangrijk, wees zeker voorzichtig maar leg tegelijk de lat niet extreem hoog. Als je normaal gesproken een VOG zou vragen, dan moet je dit in een crisis ook doen én aan de gemeente vragen of de procedure versneld kan worden.

Eenmalig?

Kun je er ook voor zorgen dat eenmalige vrijwilligers wellicht vaker komen helpen?

Ook hier geldt: maak het niet te zwaar, houd het klein. "Geweldig dat u geweest bent, u bent altijd welkom. Mag ik nog een keer een beroep op u doen?"

Zoek uit waar ze vandaan komen, wellicht waren zij al vrijwilliger bij een vereniging die even stillag en nu weer start.

Franca van Zorgstroom deelt dat de spontane vrijwilligers die eerst hielpen met boodschappen doen, nu frietjes langsbrengen en pannenkoeken bakken. Dat blijft bestaan.

Nieuwe vrijwilligers

Annelies van WVO Zorg deelt dat zij een aantal nieuwe iets jongere vrijwilligers heeft mogen ontvangen. Mensen die door corona meer gezien hebben van de zorg sector het afgelopen half jaar en graag willen helpen en zich nuttig willen maken.

Levensecht oefenen

Lucas: "Kunnen we niet een oefening houden? Zoals er geoefend wordt met lotus slachtoffers. We gaan nú oefenen, we doen alsof er even niets meer mag en gaan dan samen oplossingen bedenken wat er wél kan?!"

Wat nemen we mee?

Deelnemende organisaties geven aan dat er op dit moment een mix is van fysiek en online vergaderen.

Wie kan zich voorstellen dat je nog een behoorlijk aantal dingen digitaal blijft doen? Hoe zou het over 5 jaar gaan? Gaan we dan bijvoorbeeld ook nog zo zorgvuldig om met handen wassen? Blijft er meer ruimte in restaurants tussen de tafels? Hoeven we niet meer te zoenen bij verjaardagen? Beeldbellen met opa's en oma's die ver weg wonen? Vergaderen we met lekker weer buiten?

We gaan ongetwijfeld dingen meenemen uit deze tijd, omdat het gewoon fijn, praktisch of leuk is!

Sacha bedankt Lucas en alle deelnemers en vraagt naar de reacties op het gesprek.

Op 27 oktober ontmoeten we Lucas Meijs weer online, voor deel 2 van de webinar-serie. Het thema is dan: Hoe maak je je vrijwilligerswerk virtueeler (en daarmee voor meer mensen aantrekkelijk?)

Vrijwilligerscoördinatoren en bestuursleden zijn van harte welkom, meld je [hier](#) aan.